

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут будівництва та архітектури

03-08-04s

СИЛАБУС	Основи реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів	
SYLLABUS	Fundamentals of reconstruction and restoration of architectural objects	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	OK22	
Освітній рівень Level of Education	Бакалавр (перший) Bachelor's (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	19	Архітектура та будівництво Architecture and Building Construction
Спеціальність Field of Study	191	Архітектура та містобудування Architecture and Urban Planning
Освітня програма Degree Programme	Архітектура та містобудування Architecture and Urban Planning	

Рівне – 2024

Силабус навчальної дисципліни «Основи реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Архітектура та містобудування», спеціальність 191 «Архітектура та містобудування». Рівне. НУВГП, 2024. 10 стор.

ОПП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/22082/>

Розробник силабусу: Матвіюк О.В., ст. викл. кафедри архітектури та середовищного дизайну

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 1 від "28" серпня 2024 року

Завідувач кафедри: Михайлишин О.Л., д.арх., доцент.

Керівник (гарант) ОП: Потапчук І.В., к.арх., доц.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІБА
Протокол № 1 від "29" серпня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: Макаренко Р.М., к.т.н., проф.

© НУВГП, 2024

ПРОГРАМА навчальної дисципліни «Основи реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів» ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Архітектура та містобудування
Спеціальність	191 «Архітектура та містобудування»
Рік навчання, семестр	IV-й (VII)
Кількість кредитів	3
Лекції:	18 годин
Практичні заняття:	14 годин
Самостійна робота:	58 годин
Курсова робота:	-
Форма навчання	денна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКІВ

Лектор	Матвіюк Олександр Валерійович, старший викладач кафедри архітектури та середовищного дизайну
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php Матвіюк_Олександр_Валерійович
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-4064-9387
Як комунікувати	o.v.matviiuk@nuwm.edu.ua Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета та завдання

Архітектурна спадщина – частина культурної спадщини людства, сукупність матеріальних (речовинних) і нематеріальних предметів, властивостей, відносин, що історично формувалися в процесі архітектурної діяльності.

Збереження архітектурної спадщини є основою і джерелом спадкоємного розвитку архітектури та необхідною передумовою соціокультурного росту кожної нації. Воно здійснюється шляхом охорони історичних поселень, територій, архітектурних пам'яток, включення матеріальних елементів архітектурної спадщини в сучасне містобудування, підтримки і розвитку функціонування суспільних структур, що забезпечують збереження в часі фахової архітектурної культури.

Збереження і відновлення архітектурної, історичної та культурної спадщини має велике значення для розвитку міст, регіонів та країни в цілому.

Дана дисципліна спрямована на вироблення у студентів навичок відповідального поведіння з архітектурною спадщиною, та прийняття обґрунтованих проектних рішень стосовно об'єктів, що підлягають реставрації та реконструкції.

Основна мета дисципліни полягає в засвоєнні теоретичних, методологічних і практичних засад розробки архітектурних проектів реставрації та реконструкції будівель і споруд житлового, громадського, промислового призначення в сучасних умовах.

Головним завданням дисципліни є оволодіння студентами сучасними методами архітектурно-реставраційної галузі; формування у студентів професійних знань та умінь для розробки проектів реставрації та реконструкції архітектурних об'єктів.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4886>
<https://nuwm.edu.ua/hni-ba/kaf-asd/disciplini/item/osnovy-rekonstruktsii-i-restavratsii-arkhitekturnykh-objektiv>

**Передумови вивчення*
(місце освітнього компонента в структурно-логічній схемі)**

"Історія мистецтв, архітектури та містобудування", "Архітектурне проектування"

Програмні компетентності

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК07. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК03. Усвідомлення особливостей розвитку історичних і сучасних стилів в архітектурі, містобудуванні, мистецтві та дизайні України та зарубіжних країн.

СК04. Здатність дотримуватися вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил, технічних регламентів, інших нормативних документів у сферах містобудування та архітектури при здійсненні нового будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту будівель і споруд.

СК18. Усвідомлення теоретичних основ архітектури будівель і споруд, основ реконструкції, реставрації архітектурних об'єктів та здатність застосовувати їх для розв'язання складних спеціалізованих задач.

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)

ПР04. Оцінювати фактори і вимоги, що визначають передумови архітектурно-містобудівного проектування.

ПР05. Застосовувати основні теорії проектування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів, сучасні методи і технології, міжнародний і вітчизняний досвід для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

ПР08. Знати нормативну базу архітектурно-містобудівного проектування.

ПР09. Розробляти проекти, здійснювати передпроектний аналіз у процесі архітектурно-містобудівного проектування з урахуванням цілей, ресурсних обмежень, соціальних, етичних та законодавчих аспектів.

ПР16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонованих рішень у сфері містобудування та архітектури.

Структура та зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Основи реставрації архітектурних об'єктів

10/8/32 (всього лекцій / практичні заняття / самостійна робота)

Тема 1. Історична еволюція архітектурно-реставраційної діяльності. Суспільне ставлення до архітектурної спадщини в епоху Античності. Гуманістичні ідеї Середньовіччя. Доба Просвітництва XVIII ст. і зміна ставлення до пам'яток Античності. Зростання інтересу до пам'яток середньовічної архітектури. Реставраційні теорії кінця XIX – початку XX ст. Поява модерну та модернізму і їх вплив на реставраційну науку. Проблеми та приклади реставрації після Другої світової війни.

Тема 2. Світовий та вітчизняний досвід архітектурної реставрації. Сучасна реставраційна практика. Ставлення до архітектурної спадщини в давньоруську добу. Відбудовча діяльність київського митрополита Петра Могили. Формування інтересу до пам'яток архітектури у XVIII ст. Приклади реставраційної діяльності кінця XIX – початку XX ст. в Росії та Україні. Революція 1917 року і ставлення нової влади до історико-культурної спадщини. Архітектурна реставрація в СРСР в повоєнну добу. Приклади об'сучасної європейської архітектурно-реставраційної галузі.

Тема 3. Передпроектні реставраційні дослідження пам'яток архітектури. Комплексне дослідження пам'ятки як обов'язкова передумова реставрації. Бібліографічний та архівний пошук. Фіксація пам'ятки архітектури. Археологічні дослідження пам'яток архітектури. Обстеження пам'ятки архітектури та зондування.

Тема 4. Розробка проєкту реставрації пам'ятки архітектури. Загальні засади і особливості розробки проєкту реставрації. Ескізний проєкт реставрації пам'ятки архітектури. Робочий проєкт реставрації. Проєкт функціонального пристосування пам'ятки архітектури.

Змістовий модуль 2.

Основи реконструкції архітектурних об'єктів 8/6/26 (всього лекцій / практичні заняття / самостійна робота)

Тема 5. Загальні передумови реконструкції архітектурних об'єктів. Суспільні та економічні чинники реконструкції. Містобудівні чинники реконструкції будівель та споруд. Особливості методики проєктування і техніко-економічної оцінки реконструкції.

Тема 6. Основні типологічні напрямки реконструкції. Загальні принципи реконструкції житлових будівель. Реконструкція і модернізація житлових одиниць (квартир). Реконструкція громадських будівель і споруд. Реконструкція промислових будівель і споруд.

Тема 7. Конструктивно-технологічні основи реконструкції. Оцінка технічного стану будівель та їх конструктивних елементів. Підсилення основ та фундаментів. Заміна та підсилення несучих конструкцій.

Форми та методи навчання

Для досягнення програмних результатів навчання використовуються наступні методи навчання: ілюстративний метод, індуктивний метод, проблемно-пошуковий метод, дослідницький метод, метод полемічного навчання.

Методи та технології навчання: проблемно-пошуковий метод, аналіз конкретних ситуацій, розв'язання творчих та дослідницьких завдань, візуалізація.

Перелік навчальних матеріалів, які повинен опанувати/ознайомитись студент перед заняттям, за посиланням <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=3255>.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Проектор, ноутбук, доступ до мережі Інтернет. Слайди, плівки, планшети, креслення, малюнки, схеми.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/ результатів навчання

Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти: <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/>.

Для визначення рівня засвоєння здобувачами освіти матеріалу використовуються такі методи оцінювання знань: оцінювання за виконання практичних робіт; опитування при захисті практичних робіт; підсумковий контроль знань. Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали

Оцінювання:

Виконання комплексного проектного завдання на тему: «Проект реновації фасаду історичної будівлі» у повному обсязі є підтвердженням досягнення здобувачем цілей і завдань курсу.

Виконання проектного завдання є обов'язковим та оцінюється у **40 балів**.

Окрім цього, студенти набирають бали впродовж практичних занять шляхом підготування доповідей на задану тематику. Бали розподіляються наступним чином:

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Практичне заняття 1 – 3 бали

Практичне заняття 2 – 3 бали

Практичне заняття 3 – 3 бали

Практичне заняття 4 – 3 бали

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Практичне заняття 5 – 3 бали

Практичне заняття 6 – 3 бали

Практичне заняття 7 – 2 бали

Разом за практичні заняття студент набирає **20 балів**.

Підсумкова форма контролю – екзамен – **40 балів**.

Всього – **100 балів**.

Рекомендована література

Основна література

1. Бевз М. В. Проблема збереження різночасових містобудівних історичних комплексів у архітектурній тканині міста.//Урбаністично-архітектурні проблеми міст Галичини. Збірник наукових праць. – Львів, 1996. – С. 21 – 28.

2. Кодін В.О. Конспект лекцій з дисципліни «Основи реконструкції історичних міст» для студентів 5 курсу архітектурного напрямку 6.060102-«Архітектура». Харків : ХНАМГ, 2008. – 64 с.

3. Лукомська З. В., Васишин В. Я. Основи реконструкції та реставрації архітектурних комплексів: навч. посіб. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2016. – 136 с.

Допоміжна література

1. Акуленко В.І. Охорона пам'яток культури в Україні. 1917 – 1990. – К.: Вища школа, 1991. – 274 с.

2. Гаврилюк С. Історичне пам'яткознавство Волині, Холмщини та Підляшшя (XIX – початок XXст.). – Луцьк: «Вежа», 2002. – 532 с.

3. З історії української реставрації. Додаток до щорічника „Архітектурна спадщина України”. – К.: 1996. – 276 с.

4. Рудницький А. М. Розвиток міст західних областей УРСР та їх соціалістична реконструкція/ Учбовий посібник для студентів архітектурної спеціальності Львівського політехнічного інституту. – Львів, 1971. – 56 с.
5. Кілессо Т. Засновник української школи реставрації пам'яток архітектури // Пам'ятки України. – 1992. - № 2-3. – С. 49-51.
6. Консервація і реставрація пам'яток архітектури. Методичний посібник. – Київ-Львів: Корпорація «Укрреставрація», 1996. – 586 с.
7. Посацький Б. С. Реконструкція сформованих міст. – Львів, 1985. – 75 с.
8. Логвин Н. До історії реставрації пам'яток в Україні кінця ХІХ – початку ХХ ст. // Архітектурна спадщина України. Вип.3. Ч.1. – К.: «Українознавство», 1996. – С. 193-198.
9. Правові акти з охорони культурної спадщини. Додаток до щорічника архітектурна спадщина України. – К.: 1995. – 150 с.
10. Прибега Л.В. Кам'яне зодчество України. Охорона та реставрація. – К.: Будівельник, 1993. – 71 с.
11. Прибега Л.В. Міжнародна охорона історико-культурної спадщини. Додатки: №1 – Міжнародна хартія по консервації й реставрації пам'яток та визначних місць; № 2 – Міжнародний комітет по історичних садах і ландшафтах ІКОМОС / ІФЛА. Флорентійська Хартія; №3 – Міжнародна хартія про охорону історичних міст; № 4 – Хартія по охороні і використанню археологічної спадщини // Праці Центру пам'ятокознавства. – Вип.1. – К.: 1992. – С. 40-69.
12. Бевз М., Лукомська З. Проблеми і досвід регенерації історичних центрів у містах Італії// Місто. - Львів, 2005. - №1. - С. 49 - 57.

Нормативна література

1. Закон України «Про охорону культурної спадщини», 2000 р. (з поправками 2001-2015 рр.).
2. ДБН В.3.2-1-2004. Реставраційні, консерваційні та ремонтні роботи на пам'ятках культурної спадщини.

Методичні вказівки

1. Методичні вказівки з дисципліни «Основи реставрації та реконструкції архітектурних об'єктів» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» денної форми навчання / Матвіюк О.В., Магей А.С., Рівне: НУВГП, 2022. 26 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Міністерство регіонального розвитку будівництва та житлово-комунального розвитку України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua/>
2. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua/>
3. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>
5. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lib.rv.ua/>
6. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>
http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php
7. Цифровий репозиторій ХНУГХ ім. А.Н. Бекетова / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/>.
8. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/view/types/metods/>.
9. Кафедра архітектури та середовищного дизайну URL: <https://nuwm.edu.ua/nni-ba/kaf-asd>.

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі вищої освіти мають можливість виконати індивідуальне дослідницьке завдання за темами навчальної дисципліни з подальшою їх презентацією під час участі у науково-практичних конференціях або опублікуванням результатів досліджень.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

1. Аналітичні навички.
2. Здатність логічно обґрунтовувати позицію.
3. Комплексне вирішення проблеми.
4. Критичне мислення.
5. Навички усного спілкування.
6. Творчі здібності (креативність).
7. Уміння слухати і запитувати.

8. Формування власної думки та прийняття рішень.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості та реалізація повторного вивчення дисципліни здійснюються згідно з «Порядком ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП» <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>, за яким реалізується право здобувача на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі курсових робіт та проектів навчальної дисципліни відповідно до політики оцінювання оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі MOODLE.

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачі мають право на визнання (перезарахування) результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті відповідно до Положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/18660>

Здобувачі вищої освіти мають право на часткове зарахування навчальних результатів, здобутих в процесі неформальної освіти: зокрема, нараховуються додаткові бали за участь студентів у майстер-класах, конкурсах на архітектурну тематику, максимально наближену до теми проектного завдання, що виконується у певному семестрі відповідно до цього силабусу.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

До викладання дисципліни залучаються архітектори-практики, які мають значний досвід проектної роботи: архітектор Матвіюк О.В.

Правила академічної доброчесності

Викладачі і студенти зобов'язані дотримуватись правил академічної доброчесності. Відповідні вимоги до дотримання таких правил відображені у Кодексі честі студентів НУВГП

<http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/>.

Студенти, які не самостійно виконують курсову роботу, вдаються до плагіату архітектурних ідей, не допускаються до захисту і здачі роботи з наступним повторним її виконанням.

Нормативні документи НУВГП та НАЗЯВО стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП -

<http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

https://naqa.gov.ua/академічна_доброчесність.

Сайт НАЗЯВО: <https://naqa.gov.ua/>

Відділ якості освіти НУВГП: <https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/vyo>.

Вимоги до відвідування

Відвідування усіх занять є обов'язковою умовою виконання комплексного проєктного завдання. Процес індивідуальної роботи над розробкою ідеї та концептуального вирішення об'єкта потребує постійного обговорення ходу роботи з викладачем та консультацій відповідно до графіка.

Відпрацювання пропущених занять здійснюється шляхом самостійного виконання аудиторної роботи в позаурочний час і демонстрації її результатів під час занять.

У випадку участі студента у грантовій освітній програмі (в Україні або закордоном) результати курсового проєктування зараховуються автоматично.

Документом, що регулює права студентів є Положення про академічну мобільність. <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-mobilnist>.

Під час занять студентам дозволено використання мобільних телефонів та ноутбуків з метою пошуку уточнюючої інформації щодо нормативної бази проєктування, вітчизняних та зарубіжних прикладів проєктування і реалізації аналогічних за призначенням об'єктів.

У випадку форс-мажорних обставин (карантинні обмеження, локдаун, воєнний стан) заняття і консультації проводяться онлайн.

Автор
Старший викладач

Олександр МАТВІЮК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №927
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100